

Ordningsvakt

En ordningsvakt är i Sverige en person förordnad av polismyndigheten med begränsade polisiära befogenheter och skyldigheter. Ordningsvakter förordnas av Polismyndigheten i det län där han tjänstgör. En ordningsvaks uppgift är att medverka till att upprätthålla allmän ordning. Ordningsvakterna ska vara ett komplement till, aldrig som en ersättning för, polisen som har det primära ansvaret för att upprätthålla den allmänna ordningen. Vid allmänna sammankomster och offentliga tillställningar så måste arrangören söka ett sk evenemangstillstånd, varvid arrangören blir ålagd att tillhandahålla ordningsvakter.

En ordningsvakt har följande uppgifter och befogenheter:

1. Ordningsvakten har rätt att omhänderta berusade personer som på grund av sitt tillstånd "inte kan ta hand om sig själv eller annars utgör fara för sig själv eller för någon annan".
2. Ordningsvakter har befogenhet att avvisa eller avlägsna en person som genom "sitt uppträdande stör den allmänna ordningen eller utgör en omedelbar fara för denna".
3. Om det inte är tillräckligt får ordningsvakten tillfälligt omhänderta personen. Ordningsvakten får använda våld om uppgiften inte kan lösas på annat sätt. Batong och handfängsel är något av ordningsvaktens utrustning.

En ordningsvakt får exempelvis sköta ordningen på följande platser:

- Allmänna sammankomster och offentliga tillställningar. Platser som allmänheten har tillträde till eller där alkoholdrycker serveras till allmänheten med tillstånd enligt alkohollagen.
- Säkerhetskontroll i domstolar, där de bland annat har befogenhet att kroppsvisitera besökare.
- En ordningsvakt får också sköta ordningen på vissa andra platser. "Om det finns ett särskilt behov och det är väsentlig betydelse från allmän synpunkt...".

Prövningen som ska göras är bland annat:

- 1, om det är särskilt stökigt på platsen,
- 2, om det finns behov av ordningsvaktens befogenheter eller polismans befogenheter eller
- 3, om det inte finns polisresurser att tillgå för att lösa problemet.

En ordningsvakt måste vara lämplig för uppdraget och i princip inte vara straffad tidigare. Polismyndigheten är skyldig att varje år kontrollera att ordningsvakten uppfyller kraven. En ordningsvakt lyder under polismyndigheten i det län där tjänstgöringen sker. Han är skyldig att lyda polismans order. En ordningsvakt har också rapporteringsskyldighet gentemot Polisen och skyldighet att lämna rapport när han får kännedom om ett brott.

Om polismyndigheten upptäcker, vid de årliga registerkontrollerna eller på annat sätt, att en ordningsvakt har brutit mot kravet på laglydnad och lämplighet får myndigheten återkalla förordnandet. Kravet på laglydnad är högt. Brott i tjänsten leder därför oftast till att förordnandet återkallas.

I Rikspolisstyrelsens föreskrifter står att grundutbildningen för ordningsvakter ska omfatta 76 timmar och inriktas i första hand på konflikthantering och de regler som styr ordningsvaktens befogenheter.

Utöver grundutbildningen ska en ordningsvakt genomgå en fortbildning var tredje år för att få förnyat förordnande.

Utbildning av ordningsvakter får bedrivas av polismyndigheten eller, om det finns särskilda skäl, av någon som har fått tillstånd av Rikspolisstyrelsen.

Efter genomförd och godkänd utbildning får ordningsvakten söka ett förordnande i det Län som han/hon tänker arbeta. Detta förordnande skrivs ut efter kontroll på en tid av tre år.

